

Οι Ξενώνες πρέπει να τύχουν γενικής αποδοχής, καθώς φιλοξενούν άτομα τελείως ακίνδυνα

Δρ
Ψυχίατρος

Αλέξανδρος

Χαϊδεμένος

Εξωνοσοκομειακές

δομές

Τα τελευταία χρόνια δημιουργούνται στην χώρα μας με συνεχώς αυξανόμενο ρυθμό, οι λεγόμενες εξωνοσοκομειακές δομές, προκειμένου να στεγάσουν άτομα με ψυχικά προβλήματα τα οποία για λόγους κοινωνικούς και ψυχιατρικούς δεν είναι σε θέση να διαβιώσουν μόνα τους. Η δομές αυτές είναι οι Ξενώνες και τα προστατευόμενα διαμερίσματα.

Αν και διεθνώς οι εξωνοσοκομειακές δομές διαβίωσης ψυχικά πασχόντων λειτουργούν με επιτυχία αρκετές δεκαετίες, για την ελληνική πραγματικότητα αποτελούν κάτι άγνωστο και για τον λόγο αυτό έχουν προκαλέσει, σε αρκετές περιπτώσεις, την αντίδραση των κατοίκων των περιοχών όπου αναπτύσσονται. Η αντίδραση αυτή θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνο λόγω της άγνοιας των κατοίκων, εφόσον δεν έχει υπάρξει η κατάλληλη ενημέρωση, και όχι λόγω των αντικειμενικών προβλημάτων που τελικά δημιουργούν στην κοινότητα οι δομές αυτές.

Το σημερινό άρθρο σαν σκοπό έχει στον περιορισμένο χώρο που του αναλογεί, να ενημερώσει τους Έλληνες πολίτες για την σύσταση και τον τρόπο λειτουργίας των Ξενώνων που φιλοξενούν άτομα με ψυχικά προβλήματα ελπίζοντας ότι, προσφέροντας γνώση του θέματος, θα διαλύσει την προκατάληψη και τους φόβους που προκάλεσε η άγνοια.

Δυσκολίες

επανένταξης

Μετά την εμφάνιση κάποιου σοβαρού ψυχιατρικού προβλήματος είναι δυνατόν ένα άτομο να εισαχθεί σε Ψυχιατρική κλινική προκειμένου να υποβληθεί στην απαραίτητη θεραπευτική αγωγή. Μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας στις περισσότερες των περιπτώσεων ο ασθενής επιστρέφει στο κοινωνικό του περιβάλλον συνεχίζοντας τις αρχικές του δραστηριότητες. Ωστόσο σε μερικές περιπτώσεις όταν συνδυάζονται διάφοροι δυσμενείς παράγοντες όπως ιδιαίτερη σοβαρότητα της νόσου, επανειλημμένες υποτροπές, απουσία υποστηρικτικού οικογενειακού περιβάλλοντος κ.ά., το άτομο δυσκολεύεται να ενταχθεί στο κοινωνικό

σύνολο. Η δυσχέρεια αυτών των ατόμων να επιστρέψουν στο κοινωνικό σύνολο, έχει ως αποτέλεσμα την αναίτια παραμονή τους στα Ψυχιατρικά Νοσοκομεία, παρά την ολοκλήρωση του θεραπευτικού κύκλου, μόνο και μόνο επειδή δεν υπάρχει κάποιο συγγενικό περιβάλλον ή εξωνοσοκομειακός χώρος που θα μπορούσε να τα υποδεχθεί και να τα στηρίξει. Η άνευ λόγου παράταση της νοσηλείας αντί να λύνει, πολλαπλασιάζει τα προβλήματα εφόσον, αφενός μεν ασυλοποιεί τον άρρωστο επιδεινώνοντας το πρόβλημα κοινωνικής επανένταξης, αφετέρου δε μετατρέπει το Ψυχιατρείο σε Άσυλο, αφαιρώντας του τη δυνατότητα να λειτουργήσει σαν σύγχρονη Νοσοκομειακή μονάδα παροχής υπηρεσιών, ως θα όφειλε. Οι ανωτέρω λόγοι οδήγησαν τα αναπτυγμένα κράτη στην δημιουργία εξωνοσοκομειακών δομών μέσα στην κοινότητα, όπου θα μπορούσαν να στεγασθούν τα άτομα που αναφέραμε. Στις εξωνοσοκομειακές δομές, με την εφαρμογή κατάλληλων προγραμμάτων επανένταξης, δημιουργούνται όλες οι προϋποθέσεις αφενός μεν για έναν φυσιολογικό τρόπο διαβίωσης, αφετέρου δε για την ταχύτερη επιστροφή τους στην κοινότητα.

Επιλογή

φιλοξενουμένων

Θα αναφερθούμε τώρα στα άτομα που φιλοξενούνται στις δομές αυτές προκειμένου να λύσουμε τυχόν απορίες και ενδεχόμενους φόβους που φυσικό είναι να προκαλούνται σε όσους δεν γνωρίζουν. Όσοι φιλοξενούνται στους Ξενώνες (περίπου δέκα σε αριθμό), είναι **προσεκτικά επιλεγμένοι με επιστημονικά κριτήρια**, προκειμένου να προετοιμαστούν για την μεταφορά τους σε περισσότερο ανεξαρτητοποιημένες δομές, όπως π.χ. διαμερίσματα ή και συγγενικά τους σπίτια. Είναι άνθρωποι ακίνδυνοι που το μόνο τους ψυχοπαθολογικό σύμπτωμα είναι η δυσκολία να αυτοσυντηρηθούν. Για παράδειγμα σας αναφέρω ότι μεταξύ άλλων, φιλοξενούνται άτομα που προ ολίγων μηνών εργαζόντουσαν είτε σε δικές τους δουλειές, είτε ως υπάλληλοι. Τα άτομα αυτά είναι υπό συνεχή επιστημονική παρακολούθηση από το προσωπικό υποστήριξης του Ξενώνα που αποτελείται από Ψυχίατρο, Ψυχολόγο, Κοινωνικό λειτουργό Εργοθεραπευτή και μόνιμο Νοσηλευτικό προσωπικό. Έτσι το μόνο που μας απασχολεί, όταν απουσιάζουν με άδεια, είναι μήπως πέσουν θύματα απάτης «ψυχικά υγιών» συμπολιτών μας και όχι μήπως κινδυνέψουν οι συμπολίτες μας από εκείνους. Άλλωστε είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι, η εγκληματικότητα σε πληθυσμούς ψυχικά πασχόντων είναι η ίδια ή και χαμηλότερη σε σχέση με εκείνη του γενικού πληθυσμού. Ίσως

διότι το κυριότερο ψυχοπαθολογικό τους πρόβλημα είναι ότι δεν μπορούν να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους και όχι το ότι θέτουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα των άλλων. Για παράδειγμα σας αναφέρω την κατάχρηση των περιουσιακών τους στοιχείων από τους «υγιείς» συγγενείς τους προκειμένου να τα διαχειριστούν με «ορθολογικό» τρόπο. Στις λίγες περιπτώσεις που ενδέχεται ένα άτομο με σοβαρό ψυχικό πρόβλημα να εμφανίσει επικίνδυνη συμπεριφορά, κατά κανόνα αυτή οφείλεται στη παραμέληση της φαρμακευτικής του θεραπείας και στην έλλειψη υποστηρικτικού περιβάλλοντος. Εφόσον λοιπόν στις εξωνοσοκομειακές δομές εξασφαλίζεται τόσο η φαρμακευτική αγωγή όσο και η υποστήριξη δεν θα ήταν υπερβολή αν λέγαμε ότι οι φιλοξενούμενοι εκεί είναι οι πιο «ασφαλείς» πολίτες.

Εντελώς

ακίνδυνοι

Μετά από όσα αναφέραμε, μπορεί ο καθένας να καταλάβει ότι, οι Ξενώνες είναι χώροι ασφαλείς εφόσον φιλοξενούν άτομα επιστημονικά ελεγμένα και επιτηρούμενα. Κάτι που σίγουρα δεν συμβαίνει με οποιαδήποτε άλλη κατοικία στην κοινότητα. Μερικές φορές με έκπληξη διαπιστώνουμε ότι ο μέχρι τώρα «ευυπόληπτος» γείτονας μας είναι υπεύθυνος για πλήθος αντικοινωνικών πράξεων. Άλλωστε οι φυλακές είναι γεμάτες από «φυσιολογικούς» και όχι «ψυχασθενείς» συμπολίτες μας. Όλοι μας λοιπόν θα πρέπει να στηρίξουμε την δημιουργία των εντελώς ακίνδυνων Ξενώνων, διότι η αποδοχή του ψυχικά πάσχοντος από την κοινωνία και η δημιουργία ίσων ευκαιριών και ισότιμης συμμετοχής, είναι ο καλλίτερος τρόπος αντιμετώπισης της ψυχικής νόσου. Τέλος ας μην ξεχνάμε ότι θα μπορούσε στην θέση αυτών των ανθρώπων να βρίσκεται κάποιος συγγενής μας, το παιδί μας ή και εμείς οι ίδιοι.